

Продіус О.І.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
Одеський національний політехнічний університет
oksana_prodius@mail.ua

КРЕАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

АННОТАЦІЯ: Досліджено креативний менеджмент як важливу компоненту економічної безпеки підприємства. Виявлено прямий взаємозв'язок креативного потенціалу з інноваційним потенціалом підприємства. Ідентифіковано й проаналізовано особливості креативного менеджменту промислового підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: креативний менеджмент, економічна безпека підприємства, інноваційний розвиток, креативний потенціал, інновації

CREATIVE MANAGEMENT AS AN IMPORTANT COMPONENT OF ECONOMIC SECURITY OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

ABSTRACT: Studied creative management as an important component of economic security. Discovered the direct correlation between creative potential and innovative potential of the enterprise. Identified and analyzed the features creative management of an industrial enterprise.

KEY WORDS: creative management, economic security of enterprise, innovative development, creativity, innovation

Головною метою економічної безпеки промислового підприємства є забезпечення його стійкого і максимально ефективного функціонування в даний час та забезпечення високого потенціалу розвитку і зростання в майбутньому. Необхідність постійно підтримувати економічну безпеку, обумовлена об'єктивною наявністю для кожного підприємства завдань із забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей своєї діяльності. Рівень економічної безпеки залежить від того, наскільки ефективно керівництво підприємства уникає можливих загроз і усуває негативні наслідки окремих негативних елементів зовнішнього і внутрішнього середовища. Кожна з функціональних складових ЕБП має відображати специфіку реалізації заходів безпеки щодо окремих напрямів діяльності підприємства, його структурних підрозділів або ресурсів. Разом з тим, у сукупності вони повинні гармонійно доповнювати одна одну, створюючи передумови для формування цілісної системи забезпечення економічної безпеки підприємства [1; 4].

Проблемам забезпечення економічної безпеки підприємства присвятили свої роботи відомі зарубіжні та вітчизняні дослідники, зокрема: О. Ареф'єва, В. Геєць, З. Герасимчук, Я. Жаліло, В. Захарченко, А. Качинський, О. Кузьмін,

Л. Мельник, І. Михасюк, С. Мочерний, В. Мунтіян, Н. Нижник, С. Покропивний, В. Плетт, Д. Прескотт, Г. Ситник, А. Ревенко, С. Шкарлет, С. Філіппова, В. Ярочкін.

Серед наукових праць, присвячених дослідженню інноваційної діяльності підприємств у контексті креативного менеджменту, розвитку методів акумулювання і оброблення креативних ідей, формуванням креативних груп працівників слід зазначити праці Г. Альтшуллера, Г. Ванюріхіна, А. Гальчинського, В. Геєця, В. Герасимчука, Т. Гончаренка, Дж. Гілфорда, Д. Дайкера, С. Ілляшенка, В. Ільчука, Є. Крикавського, О. Кузьміна, Б. Маліцького, П. Перерви, Й. Петровича, Ю. Стадницького, П. Торренса, Д.Харрінгтона, Д.Черваньова, Б. Чумаченка, Н.Чухрай. Більшість з них вважають що метою креативного менеджменту є генерація нових ідей і пошук нових рішень для досягнення успіху підприємства. Креативний менеджмент підвищує всебічне розкриття творчих здібностей працівників, тоді як традиційне адміністрування засноване на виконанні персоналом твердо встановлених правил і не спрямоване на виявлення ними ініціативи і розкриття всіх своїх здібностей.

Дослідження показали, що підприємства в силу своїх власних національних, релігійних, культурних факторів, мають специфічні засоби досягнення економічної безпеки. Спільним у них є те, що вони діють на базі постулатів: наукові знання є ключем в майбутнє; технології є двигуном розвитку економічної безпеки підприємств; відповідальність керівників компаній полягає у заохоченні розвитку технологій та науки; креативний менеджмент [5].

Креативний менеджмент є надзвичайно актуальним для сучасного розвитку українських промислових підприємств, має велике значення, тому що вихід економіки із кризового стану пов'язан з упровадженням загально цивілізаційних засад управління, які базуються на нових підходах менеджменту. Метою креативного менеджменту є генерація нових ідей і пошук нових рішень для досягнення успіху країни, фірми та організації в різних областях. Креативний менеджмент направлен на всебічне розкриття творчих здібностей людей, тоді як традиційне адміністрування засноване на виконанні людьми твердо встановлених правил і не спрямоване на виявлення ними ініціативи і розкриття всіх своїх здібностей [2].

Слід відзначити взаємозв'язок креативного потенціалу з інноваційним потенціалом, а саме: коли креативний потенціал використовується для вирішення абсолютно нових, вперше виникаючих проблем, то він практично зливається з інноваційним потенціалом. Тому основним завданням менеджменту на сучасному етапі є ефективне використання креативної складової трудового потенціалу підприємств, який і визначає інноваційну силу кожного з них.

Креативний менеджмент промислового підприємства формується за рахунок постійного вдосконалення професійної підготовки фахівців. Необхідність постійного удосконалення професійної підготовки пов'язана саме

з особливостями інноваційної діяльності на сучасних підприємствах. Враховуючи що, управління технологіями та інноваціями є соціальним процесом, то розвиток креативного потенціалу повинно спиратися в першу чергу на розвиток особистості кожного окремого працівника. Це пояснюється тим, що науково-дослідний персонал виступає як генератор ідей, і його знання, вміння та навички, а також особистісні якості є вихідним імпульсом появи інновацій [3].

Концепція креативного менеджменту змушує управлінців більш серйозно підходити до питань підготовки та організації процесу розробки і прийняття управлінських рішень, що вимагає регулярного підвищення кваліфікації ключових співробітників компанії, впровадження в процес управління сучасних методів креативного мислення та прийняття рішень, створення творчої атмосфери всередині колективу, що стимулює співробітників до самореалізації та самовдосконалення. Творчі здібності працівників вимагають стимулювання, тому що саме вони, як правило, стають джерелами інноваційних ідей, способів вирішення проблем або прийняття неординарних рішень.

Креативний менеджмент підприємства підвищує синергетичний ефект від креативного потенціалу співробітників та реалізації організаційно-економічного розвитку. Справа в тому, що працівники можуть бути дуже талановитими людьми, але зовсім не захочуть реалізовувати свій креативний потенціал на роботі з різних причин. Якщо ж у компанії буде створений механізм, що стимулює креативність, то швидше за все потенційна креативність співробітників реалізується в рамках компанії і тоді отримується синергетичний ефект. Таким чином, цілком можна стверджувати, що колективне творчість у рамках організації має більший ефект, ніж індивідуальна творчість.

Креативний менеджмент має включати процеси оцінки та аналізу креативного потенціалу співробітників і компанії в цілому, виявлення сильних і слабких сторін, планування заходів з розвитку креативного потенціалу компанії, розробку тактичних заходів щодо реалізації креативного потенціалу, а також контроль і оцінку ефективності реалізації креативного потенціалу компанії. Тобто стан креативного потенціалу компанії має стати предметом уваги керівника, так само як проблеми інноваційного та стратегічного розвитку, оскільки вирішення цих проблем неможливе без використання творчості.

Креативний потенціал компанії можна визначити як здатність компанії до прийняття і реалізації креативних управлінських рішень, що сприяє досягненню поставлених перед компанією цілей і формування унікальних конкурентних переваг на базі використання власних і залучених ресурсів. Концепція управління креативним потенціалом підприємства припускає, що керівництво компанії повинно створити такі організаційно - економічні умови всередині підприємства, щоб стимулювати креативність співробітників, які свідомо хотіли б творити на робочому місці, тобто самовиражатися і самовдосконалюватися.

Креативний тип розвитку підприємства накладає особливий відбиток на менеджмент, його цілі, функції, методи, структуру тощо, формуючи в його складі особливе автономне ядро, що спрямовує і регулює всю сукупність інноваційно-інвестиційних процесів у господарській системі для забезпечення складної інтеграції науки, виробництва і ринку. Основною метою цієї діяльності є забезпечення конкурентних переваг підприємства, стабільності його прибутків та інтенсивного типу розвитку.

Таким чином, креативний менеджмент є важливою складовою економічної безпеки промислового підприємства, дає можливість здійснювати економічну діяльність більш ефективно та підвищувати конкурентні позиції; формувати позитивний імідж; ефективніше використовувати обмежені ресурси; збільшувати прибуток.

Література

1. Куделя Л.В. Формування концепції забезпечення економічної безпеки підприємств / Л.В. Куделя // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Випуск 5. Частина 2. – С. 125 – 128.
2. Калініченко Ю.Б. Креативність як основа менеджменту організації / Ю.Б. Калініченко, Я.І. Смірнова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – №4. – С. 186-191.
3. Крикуненко, Д.О. Управління процесом формування креативності персоналу як фактора інноваційного розвитку підприємства / Д.О. Крикуненко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. — № 4. – С.209-216.
4. Марченко В.М. Світовий досвід забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства / В.М. Марченко, А.В. Бігун // Молодий вчений. – 2015. – №1 (16). – С. 18 – 21.
5. Савенко М.М. Міжнародний досвід організації економічної безпеки підприємств / М.М. Савенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – №4. –С. 60 – 63.